

Vingers lijken de kleppen wel te aaien. Kleine vingers van een kleine jongen steken wit af tegen het zwarte hout van de klarinet. De muziknoten vallen bijna van de zwarte balken waar ze zich aan vastklampen, sommige vervagen in de gelige achtergrond. Langzaam klimt een melodie de hoogte in. Het lichaam van de jongen schokt. Even hangen de klanken in de barsten van het plafond, tot ze wegvluchten voor het geschreeuw van een vrouw en een man. Ze vliegen door een gebroken raam naar buiten. De muziek verstomt in de stofdeeltjes boven de stad.

Elke bak is zwart. Zwart en gevuld met honderden roze dossiers. Bak een tot zeven: enkel dagverblijf. Acht verdwijnt in het weekend. Negen tot vijftien verblijven hier permanent. Zestien is gesloten, daar wordt geen bezoek ontvangen. Een rood stickertje betekent speciale medicatie. Als Lode zijn tas neergooit op de krakende houten stoel ligt de gebruikelijke post-it met dagtaken al te wachten, ondanks het vroege uur. Dossiers 1704 en 1883 hebben nieuwe medicatie nodig. Dossier 216 moet naar een andere bak verplaatst worden. De wachtlijst is weer langer geworden. Er sterven er te weinig. Gisteren maar één: 1971. Een zucht. Mankend betreedt Lode de spinnenwebben en schaduwen van het archief. Bak zestien bevindt zich helemaal achterin. In de schaduw van de gigantische kasten is bijna niets te zien. De directeur houdt van bak zestien. Bezoek maakt alles ingewikkelder, daarom puilt deze bak uit van de verfrommelde en gescheurde roze vodjes. Het dossier bevat weinig informatie: Maria Lahor, 78 jaar, afwijkend gedrag. Rode sticker: kalmeringsmiddelen. Een keer per week kwam er een dokter langs. Meer niet. Even later verdwijnt het papier in een versnipperaar en verandert dossier 1971 in vrolijke confetti. Een traan kruipt over de wang van Lode.

In de wachtruimte zitten de stoelen goed. Lode leunt achterover en geniet van de verwarming, die hier wel werkt. Voor hem is een jonge vrouw binnengegaan bij de directeur. Ze is pas afgestudeerd als psychologe en heeft een hart voor mensen. Ze wordt niet aangenomen. Ook in elk ander zorgbedrijf moeten ze haar niet hebben. Uiteindelijk blijkt een onderbetaalde job in een koffiebar multinational haar toekomst. Vijf jaar later sterft ze aan een voedselvergiftiging door gamba's. Er is niemand om haar te missen.

Lode gaat zitten op een kruk zonder rugleuning en mijdt elk oogcontact met de directeur. Aan de muur achter haar hangt een speciaal eerbewijs, uitgereikt door de minister van humanitaire en financiële zaken. 'Al vijftig jaar levert Avondzon kwalitatieve en betaalbare zorgverlening. Duizenden ouderen vonden hier een comfortabel levenseinde. Een voorbeeld voor velen.' Dan kijkt de directeur op. Ze spreekt haar oprechte medeleven uit en zegt hoe hard de wereld deze bijzondere vrouw zal missen. Avondzon zal alle kosten voor de begrafenis op zich nemen, Lode hoeft zich er niet mee bezig te houden. Of dossier 1971 nog andere kinderen of een echtgenoot had, vraagt ze. Dat is niet het geval. Uitvaart is over drie dagen. In de tussentijd moet Lode maar verlof nemen, dat is wel het minste wat hij verdient. Dit is de eerste keer dat ze elkaar zien, maar de directeur geeft hem een hand alsof ze al jaren vrienden zijn.

De hemel is grijs en neervallende druppels kletteren op de straatstenen. Dat is goed, zo wordt de stank van de afvalbergen naast de weg tijdelijk onderdrukt. Een bruine kat kijkt Lode Lahor van onder een auto aan. Het beest heeft amper een vacht en is, ondanks de grote hoeveelheid ongedierte hier, vel over been. Daar is de voordeur. Hopelijk heeft Eva de sleutel op de gebruikelijke plek gelegd. Lode voelt onder de pot van de bananenboom, die hier staat als een verziekt stukje tropen, en vindt de sleutel. Licht dat door de deur naar binnen valt toont de barsten in het plafond en de rattenkeutels in de hoeken. Het in dronken woede afgescheurde douchegordijn ligt op de grond. Ook de glasscherven liggen nog op dezelfde plek. Eva is nog maar net weg, want de kaars op tafel brandt nog. Was Lode maar later gekomen, dan stond het huis nu in lichterlaaie. Het zou enkel zonde van de piano zijn. In de kast liggen nog wat voorverpakte toasts. De gedachte aan dit feestmaal wordt echter verdreven door een natgeregende brief op tafel. Hetzelfde kriebelige handschrift dat al jaren om de week op de deurmat verschijnt. Dat de schrijver nog niet dood is, verbaast Lode telkens weer. De ongeopende brief brandt niet, daarvoor is hij te nat. De wc-pot in de hoek van de kamer doet zijn werk wel.

De temperatuur is op enkele uren tot het nulpunt gedaald, toch is het park gevuld met stelletjes en spelende kinderen. Waar moeten ze ook anders heen? Alleen hier doen mensen nog moeite de illusie in stand te houden. Eva is al een kwartier te laat. De goedkope fles wijn die Lode in zijn handen houdt kan koud alleen maar beter smaken. Het geraas van auto's dringt hier minder door, mensen met verbeelding zouden kunnen denken dat het geruis van de wind door de taxustakken is. Aan zijn voeten verslepen drie mieren met gigantische kaken een dode krekkel. De poten van de muzikant worden bijna van zijn lijf gerukt. Eva's pluizende jas komt de hoek om. Ze omhelzen elkaar, verstoppen zich in elkaars warmte en even vervaagt de wereld tot twee personen. Lode wil iets zeggen, maar Eva legt een vinger op zijn lippen. Ze kan niet lang blijven, maar in gedachten is ze bij hem. Het spijt haar dat ze er niet bij kan zijn op de begrafenis van zijn moeder. En ze heeft een sjaal voor hem gebreid. De wol is felgroen en doet Lode terugdenken aan een konijn dat hij vroeger had, tot zijn vader het verkocht aan de slager met boze ogen. Hij vraagt waar Eva vanavond is. Bij die oude, die van boeken houdt en in een huis met zuilen aan de Cogels-Osylei woont. Ze kust hem en zegt dat alles goed komt. Weg is haar bruine haar, ze kijkt niet om terwijl ze langs het prieel loopt waar mensen tangolessen volgen.

Negen van de tien mensen op de begrafenis kent Lode niet. Het zijn familieleden van dossiers 1698, 1996 en 2004, die in de drie dagen van zijn vakantie gestorven zijn. De directeur spreekt een paar woorden, waarna secure gitaarmuziek en een bijna fluisterende, brekende stem, die de gevoelens van de rouwenden moeten vertolken, opklinken uit de computerboxen. Door het raam is de door kale struiken omgeven strooiweide te zien, grenzend aan de tuin van het woonzorgcentrum. Op een bankje zitten twee kale kopjes. Ze zwijgen, kijkend naar de wervelende cipres midden op de weide, wachtend op de verzorger die hen komt halen, iets te eten geeft, wast, in bed legt en hen de volgende dag weer op het bankje neerzet. Om het afscheid te beëindigen, mag iedereen een kaars uitblazen en worden ze getrakteerd op een koffie uit de automaat.

In de Sint-Lambertusstraat werkt geen enkele straatlantaarn. Het enige licht komt uit wassalon Panda, waar een langharige jongen de snackautomaat aan het vernielen is in de hoop de laatste ballisto te bemachtigen. Om acht uur sluit het wassalon, maar de warmte trekt ook daarna nog mensen uit heel de buurt aan, die er hun matjes neerleggen en dicht opeen kruipen. Een collega van Lode ligt languit op een rij wasmachines.

De stem klinkt ruw en is geschikt om boos mee te zijn. 'Nu is het genoeg! Gedaan met die muziek! Wil je later soms net als wij leven? Is dit het resultaat van achttien jaar opvoeding? Muzikant? Ben je gek geworden? Het is tijd dat je echt gaat werken, dat je op je eigen benen staat! Zoek toch een job. Ik kan je bijna niet aankijken. Jij bent geen kind van mij!'

Uit de zaal komen de klanken van Mahlers Hymnus aandrijven: traag, laag en ongelofelijk deprimerend. Ze verdrijven de herinnering. Als Lode de deur openduwft, kijkt Bert op. Hij heeft hetzelfde zwartgestreepte hemd aan als elke week, maar er zitten vlekken op die er vorige week nog niet waren. Een zweetdruppel hangt aan zijn bril terwijl hij met zwaaiende armen de muzikanten in toom probeert te houden. De leden van harmonie De Vriendenkring zijn net lijken met blauwe lippen en vingers als gebroken twijgen, maar hun ogen leven. Het lijkt alsof ze zich niet in het Oud Kapelleke bevinden, maar optreden in de gouden Elizabethzaal, zo'n drie kilometer en een oneindigheid verder. Snel steekt Lode zijn klarinet in elkaar, pakt de dreftgroene map met partituren en gaat naast de jonge eerste klarinet zitten. Die wijst hem, nog voor hij goed en wel zit, bij welke maat ze zijn. De lamp boven Lodes hoofd heeft het ergens in de loop van de week begeven, want Mahlers werk is gereduceerd tot een waas. De leesbril blijkt niet in zijn tas te zitten. Midden in de opbouw naar maat 68 staat hij op, prevelt dat hij zijn bril gaat halen en verdwijnt door de donkere gang terug naar de straat.

De pen kan vriendelijk hoofdletters schrijven. Dossier 1971 is terug in gebruik. Na de drie dagen rouw hebben ze Lode gevraagd of er op de kamer nog spullen waren die hij bij wilde houden. Er lag helemaal niets. Nu woont er dus terug iemand in kamer 1971, Lode vult het dossier in. De gebruikelijke dosissen kalmerings- en slaapmiddelen verschijnen in het vak medicatie. Een keer per week bezoek. Dat wordt bak veertien. Een lekkende waterleiding haalt hem uit zijn ritme; dit werk kan alleen maar in volledige stilte uitgevoerd worden. Nu kijkt hij elke keer op als er weer gedrup klinkt, en ziet dan de klok. Alsof tijd hier van enig belang is. Dit werk begint en eindigt niet. Op naar bak veertien. Alle bakken staan open. Elk dossier is te zien, telkens beschreven met hetzelfde handschrift: zijn handschrift. 'Ik ben trots op je. Blij dat ik eindelijk tot je doorgedrongen ben. Werk zal je goed doen', klinkt de stem van de vader. Eetproblemen. Slaapproblemen. Eenzaamheid. Allemaal neergekrast, elke dag van elke week van elke maand opnieuw. De woede bliksemt neer en elke bak breekt in stukjes als hij de koude grond raakt. Roze papieren vliegen in het rond als een zwerm bange vogels. Een bevrijdende lach schalt door de kelder en Lode rent de trap op, het gebouw uit, de straat uit.

Oh zomer, wanneer het leven vanzelf gaat.

De vissen stikken en wie kent er nog planten?

Je vader haat je, moeder is net dood.

Schatje toch, waarom huil je nog?

Handen swingen over de toetsen heen en weer. Een ontslagbrief ligt ver weg in het bakje van de directeur. Misschien heeft ze hem al gelezen. Vreugde verspreidt zich als een virus tussen de tafel met koffiekringen, bergen papieren en tekeningen uit toeristenwinkeltjes aan de Franse Noordzeekust. Dan flitst buiten de bliksem, Lode kijkt even op van de partituren. Daar, aan de overkant van de straat, staat de schrijver van de brieven. Klitten grijs haar hangen langs zijn ingevallen wangen, met een hand boven zijn ogen probeert hij de kamer binnen te kijken. De zomertijd is voorbij en nu klinken agressieve, duistere akkoorden op uit de piano.

De sjaal die Eva voor hem gebreid heeft ligt nog vergeten op het houten bureau in de dossierkelder. Langzaam gaat Lode de trap af, voor de laatste keer. De directeur heeft de brief nu vast gelezen. Als hij beneden het licht aandoet, ziet hij niets groens liggen. Waar de sjaal lag, ligt nu een post-it. 'Ruim op', fluisteren rode letters hem toe. De grond trilt, de roze papieren lachen. Eva in de oude armen. Vaders wekelijkse brieven. Het eenzame pak toasts. De ogen van de muzikanten. Een traan kruipt over de wang van persoon 121545 en hij begint dossiers te verzamelen. De klok tikt niet meer. Morgen ligt er weer een post-it. En de dag daarna ook.